

- etiam si rem possideat, quia eo ipso constituitur in mala fide.
- 13 Usufructuarii mora in satisfaciendo, post cautionem, vel satisfaciendam petitam, quoad fructus etiam perceptos, nocet illi.
- 14 Usufructuarius non dicitur esse in mala fide, aut in mora non cavendi, vel inventarium consiciendi, quomque interpelletur per heredem, & ab eo petita fuerit cautio: quia ipse non tenetur satisfaciendam offerre, sed tantum moram non facere heredi petenti illam; & consequenter si rem possideat suos faciet fructus, etiam ante cautionem, & inventarii confectionem.
- 15 Usufructuarius quando dicitur vitiosus, quando etiam legitime possidere, ut ante cautionem fructus faciat suos, vel non; ubi communis distinctio refertur.
- 16 Guillemus de Perusio rationes nonnullas contra communem distinctionem noviter adducit, & probat per Authorem, & num. seqq.
- 17 Taciturnitas heredis non petentis cautionem, non inducit tacitum consensum, ut usufructuarius fructus suos faciat.
- 18 Usufructuarius ante cautionem præstitam, ita demum fructus suos facit, si adeptus est possessionem rerum hereditariarum bona fide, hoc est, de manu heredis, secus si occupavit illam propria auctoritate.
- 19 Nec id vitium purgatur ex scientia, vel taciturnitate heredis, vel proprietarii.
- 20 Authores nonnullos non recte percepisse, aut minus bene resolvisse istam materiam.
- 21 Hieronymus de Cavallos novè notatus per Authorem.
- 22 Cautionem de substantia usufructus esse in his rebus que usu consumuntur ex communi sententia.
- 23 Et præstari debere per legatarium, etiam herede non petente illam.
- 24 Usufructuarius in his rebus, que usu consumuntur, non facit fructus suos nisi post cautionem datam, & perceptos tenetur restituere.
- 25 Superioris resolutionis communis præcipuum fundamentum adducitur.
- 26 Cautionem non esse de substantia usufructus, etiam in his rebus, que usu consumuntur, ex sententia aliorum que per Authorem probatur.
- 27 In rebus, que usu consumuntur, quid sit id, quod loco proprietatis succedit.
- 28 Usufructuarius possidens res, que usu consumuntur, facit fructus suos, etiam ante cautionem contra communem.

Pro brevi, distincta, atque absoluta hujus capituli explanatione, constituendum duxi primò. Materiam istam multis in locis tractatam (ut statim constabit) melius tamen quam alibi resolutam per Pinellum 2. part. l. i. C. de bonis maternis, ex n. 77. usque ad n. 80. breviter, magistraliter, atque distinctè intellectam ab Andrea Gaill. præctiarum observationum lib. 2. observatione 46. Minus tamen accuratè, imperfecteque explicatam (licet à cæteris novissime) per Hieronymum de Cavallos præct. quest. sive communium contra communes, quest. 408. per totam, maxime n. 9. & 10.

4 Deinde & secundò constituendum duxi, Cautionem usufructuariam dupliciter peti posse, vel iudicis officio, per textum in l. si cuius, ubi Baldus, & Florianus, n. 1. ff. de usufructu. vel jure repulsionis, & exceptionis; sicuti scripserunt Socinus in cons. 131. In præsentibus consultationibus, n. 16. vol. 1. Rolandus in cons. 92. n. 13. vol. 1. hoc est dicere, quòd si usufructuarius petat res hereditarias sibi tradi, potest exceptione per heredem repelli, donec cautionem idoneam præstet: argumento, & doctrina textus in l. Julianus, §. offerri, ff. de actionibus empti. Per quem in terminis sic observant Socinus & Rolandus, ubi supra, Pinellus dicto n. 77. versic. nec obstat. Cephalus in cons. 610. n. 46. lib. 4. & in cons. 714. n. 28. lib. 5. Laurentius de Pi-

nu, in cons. 27. n. 2. Andreas Gaill. dicta observatione 46. n. 5. & nonnullis comprobatur Cavalcanus de usufructu mulieri relicto n. 90. versic. quod secus esset. videndus etiam n. 142. & ante alios docuit Albericus (quem superiores non citant) in l. usufructu, n. 2. C. de usufructu. sic procedit textus in l. si usufructus, ff. de usufructu. quatenus probatur, usufructuarius pro usufructu constituendo non agere prius quam heredi satisfaciendam præstiterit. Quod si ipse satisfacere recuset, heres non absolvitur simpliciter, sed condemnatur ad tradendum res hereditarias, quarum usufructus relictus est, sub conditione si fructuarius satisfecerit: ut dicit Paulus Castrensis in l. i. C. de usufructu in fine, ubi refert Bartolum idem consuluisse, Decius in cons. 418. n. 17. 18. & 19. Borsatus ita intelligendus in cons. 184. n. 50. lib. 2.

Tertiò constituendum est, dubium esse, an usufructuarius non præstita cautione uti frui possit, & antequam præstet illam, utrum si rem possideat fructus suos faciat. Id quod pendet ex resolutione alterius questionis, sit ne, vel non, cautio de substantia usufructus? In qua, ut dilucide procedamus, distinguendus est usufructus rerum immobilium, sive earum, quæ usu non consumuntur, ab usufructu rerum, quæ usu consumuntur. Primo casu, cautionem non esse de substantia usufructus in rebus immobilibus, sive in his, quæ usu non consumuntur, & absque cautione usufructum consistere posse, docuit Glossa, verb. salva verum substantia, in princ. Institut. de usufructu. quam sequuntur Angelus, Faber, Christophorus, Balduinus, Minfingerus, & communiter Scribentes ibidem, Baldus, Salicetus, Fulgosius, & Paul. in l. i. C. de usufructu. Bartolus in l. uxori usufructus, versic. quæro an usufructus, ff. de usufructu. legat. Parisius in cons. 37. n. 13. vol. 3. Socinus in cons. 131. n. 17. vol. 1. Bellonus in cons. 54. n. 8. & seqq. Chassaneus in consuetud. Burgundia rubrica 4. §. 6. glossa. Et sera tenuè, n. 3. Decius in cons. 418. n. 17. & 18. Natta in cons. 477. n. 4. lib. 2. Guillemus de Perusio in cons. 76. n. 3. & 4. inter cons. ultimarum voluntatum vol. 1. Petrus Surd. decisionem 141. n. 16. & in puncto juris credunt verissimam sententiam Pinellus 2. part. l. i. C. de bonis maternis n. 77. & 78. Menchaca de successionum creatione lib. 1. §. 7. n. 27. Cavalcanus de usufructu mulieri relicto n. 90. folio 262. in fine, & 263. in princ. Pro hac autem parte, quæ verissima est, & communiter approbatur per omnes, præter facit, quòd in multis casibus usufructuario remittitur dicta cautio: per notata per Glossam, & Doctores in l. usufructus, C. de usufructu. Pinellum & Menchacam; ubi supra. Joannem Gutierrez in repetitione legis, nemo potest ff. de legatis 1. ex n. 280. cum seqq. & hæres postquam successit, potest illam remittere (ut cap. præcedenti probavimus): ergo necessarium est dicere, quòd non sit de substantia usufructus cautio, nec etiam de forma ipsius, quia si de forma, vel substantia esset, remitti non posset ullo casu: Ut cum iudicio considerat Menchaca ubi supra. Secundò facit textus in l. i. §. si ad fructum, ff. ut legatorum, seu fideicommissorum nomine, & in l. ultima §. si autem, C. de bonis que liberis. ubi filio, & patri legitimo administratori bonorum adventitiorum filii prædicta cautio remittitur. Tertiò, facit textus in l. si usufructus, §. plane ff. usufructuarius quemadmodum caveat. ubi in specie ibi proposita, remittendam cautionem hanc usufructuario, Jureconsultus Ulpianus respondet. His sic constitutis, Arias Pinellus (qui, ut superius dicebam, cæteris omnibus utilis, atque elegantissimus loquutus est in hac materia) dicta 2. part. l. i. C. de bonis maternis, n. 77. regulam generalem constituit, & illam nonnullis modis limitat, ac declarat. Regula est, ut usufructuarius rem possidens, faciat fructus suos, etiam ante satisfaciendam. Quod expressim docuerunt Accursius, Azon, Bartolus, Albericus, Fulgosius, Castrensis, Baldus, Salicetus, Imola, Panormitanus, Angelus, uterque Socinus, Corneus, Bertrandus,

aus, Alexander, & Chassaneus, in locis relatis per Pinellum ubi supra. His addo tenentes idem Joannem Sichardum in l. 4. C. de usufructu n. 7. Decium in cons. 607. n. 3. Roumum in cons. 60. à n. 2. volum. 2. Bellonum in cons. 54. n. 8. & seqq. Cephal. in cons. 714. n. 28. lib. 5. Nattam in cons. 477. à princ. usque ad n. 5. lib. 2. Paulum de Montepico in l. Titia cum testamento, §. Titia cum nubere, ff. de legatis 2. quest. 52. n. 160. Cavalcanus, de usufructu mulieri relicto, n. 90. Hippolyt. Riminald. in cons. 321. n. 9. lib. 3. Antonium Galeatium Malvassiam in cons. 52. n. 54. lib. 1. Antonium Gabrieleum communium lib. 5. tit. de usufructu, conclusionem 1. n. 40. Josephum Ludovicum decis. 31. ex n. 7. Parisium in cons. 95. n. 63. & 64. lib. 2. Antonium Theaurum decisionem Pedemontana 80. n. 3. textus autem in l. si usufructus 16. ff. de usufructu. quem adduximus supra, & l. uxori 24. ff. de usufructu legato, & similia jura procedunt, & intelligi debent, de usufructuario non possidente, qui etiam non rectè ager, nisi satisfaciendam offerat, ut supra dicebam n. 5. & advertit Pinellus dict. n. 77. versic. nec obstat. Nos verò loquimur de usufructuario possidente legitime, non clam, nec vitiosè, ut statim dicam; qui etiam ante cautionem, & inventarii confectionem, facit fructus suos. Ut Authores relati explicant, & comprobatur Cavalcanus dicto n. 90.

Hinc deducitur prima limitatio, quòd si usufructuarius, possidente proprietario, cautionem non offerat, nec proprietarium interpellat; fructus suos non faciet, cum non possideat, nec prædicta adimpleat: Idemque dicendum, si res sit penes tertium, sine culpa proprietarii, & sine obligatione satisfaciendi ex parte fructuarii, tunc enim fructus, qui evinci poterunt ab illo tertio, ad utilitatem proprietarii cedent: ut post Bartolum, Baldum, Aretinum, & Picum, probat Pinellus ubi supra, versic. sed hæc regula: & in hoc conveniunt, aut aperte præsentant illud ferè omnes Authores, qui hætenus de hac materia tractarunt: & hæc est prima limitatio.

Secunda limitatio sit, nisi cautio, vel satisfactio petatur per heredem, vel proprietarium, tunc enim usufructuarius non satisfaciens, etiam si rem possideat, non facit fructus suos: quia eo ipso quòd satisfaciendam petitam non præstat, in mala fide constituitur, & consequenter commodo fructuum gaudere non debet: quamvis ergo possessio legitima ad lucrandos fructus sufficiat etiam ante, cautionem; post petitam tamen cautionem non sufficit possessio, quia jam vitiosa esse incipit: sic post Glossam, Bartolum, Fulgosium, Imolam, Panormitanum, Alexandrum, Socinum, Baldum, & Salicetum, resolvit Pinellus ubi supra, dicto n. 77. in fine, & ibidem probarunt Joannes Sichardus in l. 4. de usufructu, n. 7. Florianus expressim in l. si cuius, n. 6. in versic. aut fuit petita & non præstita, ff. de usufructu. Parisius in cons. 61. n. 50. volum. 3. Craveta in cons. 300. n. 2. Bellonus in cons. 54. ex n. 8. Cavalcanus de usufructu mulieri relicto, n. 142. fol. 336. qui post alios, in fortioribus terminis defendit, quòd si usufructuarius, herede, sive proprietario cautionem, vel satisfaciendam petente, fuerit in mora satisfaciendi, aut rectè conficiendi inventarium, fructus perceptos restituet, & usufructum perdet, qui consolidabitur cum proprietate. Hanc limitationem observat etiam Petrus Surdus decis. 281. ubi agit de muliere, quæ errans in jure, cautionem non præstitit. Idemque ex aliis observat, & optime comprobatur Pinellus dicta 2. parte legis 1. C. de bonis maternis, n. 79. dicens, usufructuarii non satisfaciens moram, post petitam ab eo cautionem, nocere etiam ei, quoad fructus ante moram, sive ante satisfaciendam perceptos.

14 Hinc inferitur, quòd usufructuarius non dicitur esse in mala fide, aut in mora non cavendi, aut inventarium consiciendi, [quia hæc duo æquiparantur: ut dicit Theaurus loco statim referendo] quousque interpellatur per

heredem, & ab eo petita fuerit cautio: quia ipse non tenetur satisfaciendam offerre; sed tantum heredi petenti eam, moram non facere, & consequenter si rem possideat, suos facit fructus, etiam ante cautionem, & inventarii confectionem; dummodo possessio iusta sit, & legitima, prout limitatione sequenti explicabitur. Quod post alios rectè adnotavit Pinellus ubi supra, n. 79. versic. in eodem articulo est aliud, ultra quem idem tenet Decius in cons. 607. in 1. dubio. Joannes de Garconibus, Castrensis, Socinus, & alii, cum quibus sic resolvit Antonius Gabriel lib. 5. de usufructu conclusionem 1. n. 40. Josephus Ludovicus decisionem Perusina 31. ex n. 7. Parisius in cons. 95. n. 63. & 64. l. 2. Cavalcanus de usufructu mulieri relicto, n. 142. Antonius Theaurus decis. Pedemontana 80. n. 2. optime Natta in cons. 477. n. 1. in fine & n. 2. lib. Joannes Sichardus in dicta l. 4. C. de usufructu n. 7. Florianus in l. si cuius ff. eodem tit. n. 6. in princ. ibi: aut cautio non fuit petita. Hippolytus Riminald. in cons. 321. n. 10. lib. 3. Petrus Surdus tract. de alimentis, tit. 7. q. 19. n. 17. eruditè Andreas Gaill. præctiarum observationum lib. 2. observatione 46. n. nono. ubi dicit, quòd in casu superiori, fructuarius facit fructus suos, quia ubi cautio præstare debet, intelligitur si petita sit, & sufficit quod petenti cautionem moram non fecerit fructuarius, per textum elegantè in l. 2. §. quod ait prætor ff. quorum legatorum, in l. 1. §. non exigit prætor. ff. ut in possessionem legatorum. in l. si quis filium. §. stipulatio. ff. de collatione bonorum. & imputet sibi hæres, vel proprietarius, quòd cautionem non exegerit: Exactam verò usufructuarius recusare non potest; quòd si fecerit absque dubio commodo usufructus carebit, ut ibidem latius probatur utrumque per eundem Authorem.

Tertia limitatio sit, ut resolutio tradita supra ex n. 9. ita demum procedat, nisi fructuarius vitiosè adeptus sit possessionem: quia tunc etiam possidendo res, fructus suos non faciet, & dicitur vitiosè possidere, si ignorante proprietario, aut clam, & mala fide possessionem acceperit; sic utrumque, post Cinum, Imolam Angelum, Aretinum, Baldum, utrumque Socinum, Corneum, Chassaneum, Jafoneum & Matthæum de Afflicis, tradit Pinellus, dicta 2. parte legis 1. C. de bonis maternis n. 77. versic. limitatur 3. Sed in hoc latius insisterè necessarium erit: Doctores enim, qui de hac scribere solent, variare, sive certum quid non adducere, mihi videntur: & in primis, quamplures, & maximi nominis Authores existimant distinguendum, quòd aut usufructuarius percipit fructus, sciente & consentiente proprietario, & tunc legitime dicitur, non vitiosè, possidere, & facit fructus suos: interdum fructus percipit fructuarius, ignorante proprietario; vel si sciente, non dissimulante; cautionem potius petente; & tunc secus: sic intelligunt istam materiam magis communiter Doctores, ut multos referens testatur Paulus de Montepico in l. Titia cum testamento, §. Titia cum nubere, ff. de legatis 2. quest. 52. n. 160. Cavalcanus de usufructu mulieri relicto, n. 90. Bellonus in cons. 54. n. 9. Antonius Galeatius Malvassia in cons. 52. n. 54. volum. 1. Natta in cons. 477. à princ. usque ad n. 4. lib. 2. Surdus de alimentis, tit. 7. quest. 19. n. 17. Hippolytus Riminaldus in cons. 321. n. 9. lib. 3. & communem resolutionem profitetur Guillemus de Perusio in cons. 79. n. 6. & 7. inter consilia ultimarum voluntatum, vol. 1. qui tamen, & subtiliter, & verè contendit contra communem probare, scientiam, & patientiam heredis cautionem non petentis, nihil proficere usufructuario possidenti, ut fructus faciat suos, nisi materia sit præexistens, unde oriri possit tacitus consensus inter heredem, & usufructuarius, hoc est, factum traditionis possessionis rei fructuariæ: & ad id probandum, nempe taciturnitatem heredis non petentis cautionem, non inducere tacitum consensum, ex quo fructuarius juri possit ad lucrandos fructus. Moveretur ex doctrina Bartoli communiter recepta in l. que dotis, ff. soluto matrimonio,